

**KADERNOTA SUBSIDIEBELEID
GEMEENTE HEUSDEN
2008**

Versie 28 oktober 08

Inhoudsopgave

1. OPZET KADERNOTA SUBSIDIEBELEID	4
1.1 Reikwijdte van deze Kadernota	4
1.2 Wat aan deze kadernota vooraf gaat.	4
1.2.1 Evaluatie bestaande subsidiebeleid	4
1.2.2 Coalitieakkoord	4
1.3 Wat beschrijft de Kadernota subsidiebeleid	5
1.4 Effecten nieuwe Kadernota subsidiebeleid	5
2. TECHNISCHE KADERS	6
2.1 Doelstelling van het subsidiebeleid	6
2.2 Definitie van het begrip ‘subsidie’	6
2.2.1 Toelichting bij de definitie	6
2.3 Soorten subsidie	7
2.3.1 Waarderingssubsidies	7
2.3.2 Normsubsidies	7
2.3.3 Budgetsubsidies	7
2.3.4 Projectsubsidies	8
2.3.5 Vervallen: accommodatiesubsidie	8
2.4 Toetsingskader rechtmatigheid	9
2.5 Toetsingskader doelmatigheid	10
3. JURIDISCHE- EN BELEIDSKADERS	11
3.1 Juridische kaders	11
3.1.1 Algemene subsidieverordening (Asv)	11
3.1.2 Overige relevante verordeningen	11
3.2 Beleidskaders	12
3.2.1 Algemene beleidskader	12
3.2.2 Specifieke beleidskaders	13
4. VERANTWOORDELIJKHEDEN EN BEVOEGDHEDEN	14
4.1 Gemeenteraad	14
4.2 College	14
4.3 Mandatering	14
5. UITVOERING	15
5.1 Subsidie voor wie	15
5.2 Termijnen aanvraag en verantwoording	15
5.3 Formulieren voor aanvraag en verantwoording	16
5.4 Financiële aspecten	16
5.4.1 Indexering	16
5.4.2 Opbouw reserve	16
5.4.4 Jubilea	17
5.5 Intrekking en wijziging	17

6. OPZET UITVOERINGSPROGRAMMA'S	18
6.1 Indeling in clusters en producten	18
6.2 Subsidieplafond	19
6.3 Toetsing aan beleidskaders	19
6.4 Toetsingsinstrument	19
<i>Bijlage 1</i>	20
Overzicht van actuele beleidskaders per september 2008	20
Overzicht van relevante beleidskaders per cluster	22
<i>Bijlage 2: Overzicht van clusters, producten activiteiten</i>	26
<i>Bijlage 3: Overzicht van verordeningen, beleidsregels en gemeenschappelijke regelingen</i>	30

1. OPZET KADERNOTA SUBSIDIEBELEID

1.1 Reikwijdte van deze Kadernota

 Het antwoord op de vraag wat subsidie is, wordt gegeven in de Algemene Wet Bestuursrecht (Awb). Volgens de kaders van de Awb kunnen ook gelden van derden (Europese subsidies, Provinciale subsidies) die aan de gemeente verstrekt worden en/of die door de gemeente worden doorgegeven, als subsidie worden aangemerkt.

Deze Kadernota Subsidiebeleid volgt de afbakening van de Awb, maar richt zich in haar uitwerking vooral op de subsidies die de gemeente zelf verstrekt om haar beleidsdoelen te realiseren. Deze doelen zijn voor een belangrijk deel reeds verwoord in vastgestelde of nog vast te stellen beleidsnota's. In deze kadernota wordt gepoogd vanuit het uitgangspunt van de 'duurzame gemeente' deze beleidsdoelen te ordenen. De kerngedachte achter duurzaamheid is dat bij alle beleidsbeslissingen, projecten en activiteiten gezocht wordt naar een optimale balans tussen de sociale, ecologische en economische aspecten ('people', 'planet' en 'profit'). Gemeentelijk subsidiebeleid is, vanwege het lokale karakter en de aard van het instrument, overwegend gericht op de sociale aspecten.

1.2 Wat aan deze kadernota vooraf gaat.

1.2.1 Evaluatie bestaande subsidiebeleid

De 'Nota subsidies 2005 – 2007' is de voorloper van deze Kadernota. De looptijd van de 'Nota subsidies 2005 – 2007' is door de gemeenteraad verlengd tot 2009. Eind 2007 is een evaluatie van het subsidiebeleid gehouden.

Uit de evaluatie blijkt dat de meeste subsidieontvangende organisaties tevreden zijn. Zij zien weinig knelpunten met betrekking tot de Nota subsidies 2005 – 2007. Wel hebben de organisaties aangegeven het belangrijk te vinden dat er een vorm van projectsubsidie wordt ingevoerd. Vanuit de budgetgesubsidieerde instellingen zijn er twee belangrijke knelpunten aangegeven. Ten eerste zijn de subsidies de afgelopen periode niet of onvoldoende geïndexeerd. Doordat met name de loonkosten sterk gestegen zijn heeft dit negatieve gevolgen gehad voor hun financiële positie. Ten tweede geeft men aan behoefte te hebben aan meerjarige subsidie- en prestatieafspraken.

Bij bespreking van de evaluatie in de gemeenteraad zijn aanbevelingen gedaan die in deze Kadernota zijn overgenomen:

- Instellen van een projectsubsidie (2.3.4 Projectsubsidies).
- Afschaffen van de eigen bijdrage van tenminste € 20,00 per deelnemer.
- Standaardiseren van documenten (5.3 Formulieren voor aanvraag en verantwoording)
- Volstaan met een samenstellingsverklaring in plaats van een volledige accountantsverklaring bij kleinere budgetsubsidies (2.4 Toetsingskader rechtmatigheid).

1.2.2 Coalitieakkoord

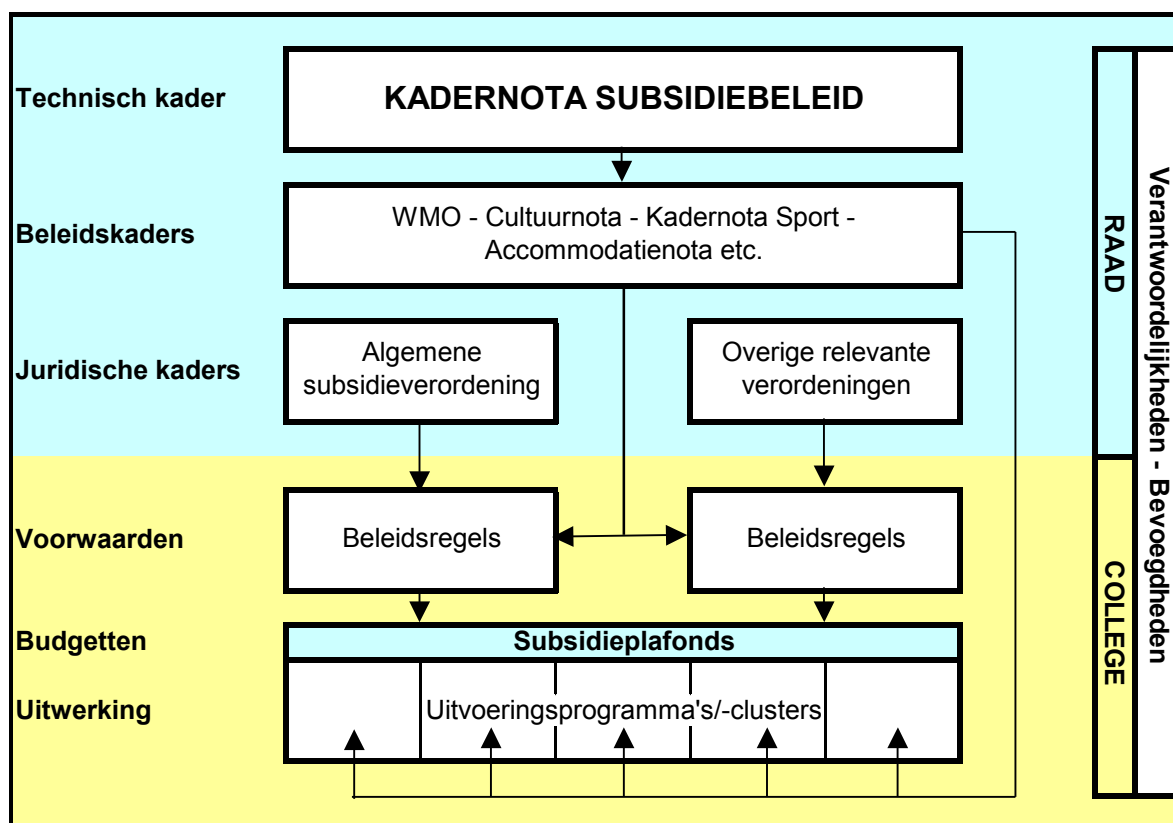
In het coalitieakkoord: Ambities Coalitie 2006-2010 'Ondernemend en Sociaal' is als ambitie geformuleerd: "De subsidie- en accommodatienota's worden vereenvoudigd. Uiteraard mag dat niet leiden tot onoverkomelijke breekpunten met het verleden. Bij de financiële ondersteuning van activiteiten gaat het om de maatschappelijke relevantie en draagvlak en bieden bestaande regels slechts een richtlijn. De activiteiten worden afzonderlijk op hun merites beoordeeld en gemotiveerd al dan niet gesubsidieerd.". De Kadernota sluit aan bij deze ambities.

1.3 Wat beschrijft de Kadernota subsidiebeleid

De Kadernota subsidiebeleid:

- beschrijft het technische kader van het subsidiebeleid;
- inventariseert en beschrijft de relevante juridische- en beleidskaders;
- geeft een voorzet voor de procesmatige kant van de subsidieverstrekking door het beschrijven van de uitvoeringskaders.

Schematische weergave van de hoofdlijnen van het subsidiebeleid:

1.4 Effecten nieuwe Kadernota subsidiebeleid

Vanaf het moment dat deze Kadernota subsidiebeleid in werking treedt, kunnen er verschuivingen gaan optreden in het gehele subsidieveld. Zowel in kaderstellend juridische zin (nieuwe Algemene Subsidieverordening) als in uitvoerende zin (nieuwe uitvoeringsprogramma's en bijstelling van de uitgangspunten per cluster). De Kadernota subsidiebeleid geeft de kaders van het subsidiebeleid aan en geeft tevens voorzetten om tot uitvoering te komen.

De Kadernota subsidiebeleid grijpt daarmee in op alle facetten in de volle breedte van het subsidiebeleid. Dit brengt met zich mee dat er veranderingen en aanpassingen moeten worden doorgevoerd in alle onderdelen van het subsidieproces. Dit is een veelomvattend en tijdrovend proces.

Derhalve gaat de Kadernota subsidiebeleid uit van een geleidelijke en gefaseerde invoering van het nieuwe subsidiebeleid:

1. Kadernota subsidiebeleid;
2. Algemene subsidieverordening;
3. Beleidsregels en uitvoeringsprogramma's per cluster.

2. TECHNISCHE KADERS

2.1 Doelstelling van het subsidiebeleid

Subsidieverstreking is geen doel op zichzelf. Subsidie wordt door een gemeente ingezet om iets te bereiken, om beleidsdoelen te realiseren. Welke die beleidsdoelen zijn is voor een belangrijk deel al vastgelegd in bestaande beleidsplannen.

Met subsidie wil de gemeente Heusden organisaties en instellingen in staat stellen activiteiten te ondernemen die bijdragen aan de verwezenlijking van de beleidsdoelen.

Daarmee kan de doelstelling van het subsidiebeleid van de gemeente Heusden als volgt geformuleerd worden:

- ☞ Maatschappelijke organisaties en instellingen in staat stellen om met hun activiteiten een bijdrage te leveren aan de verwezenlijking van gemeentelijke beleidsdoelen die zonder subsidie niet of niet geheel gerealiseerd zouden worden.

2.2 Definitie van het begrip ‘subsidie’

In de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is subsidie in artikel 4:21 als volgt gedefinieerd:

- ☞ Onder subsidie wordt verstaan: de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten.

2.2.1 Toelichting bij de definitie

Er wordt in de definitie gesproken over “**aanspraak**”, wat wil zeggen dat de subsidie nog niet daadwerkelijk verstrekt hoeft te worden. Wanneer de gemeente zich bijvoorbeeld garant stelt is dat ook een subsidie. “Aanspraak” wil ook zeggen dat de beslissing om subsidie te verstrekken niet vrijblijvend is. Er is sprake van een rechtens afdwingbare afspraak.

De definitie spreekt van “**financiële middelen**”, wat wil zeggen dat verstrekkingen in natura niet als een subsidie worden aangemerkt, ook al is de verstrekking in geld waardeerbaar. Wanneer de gemeente een wijkgebouw of sportaccommodatie beschikbaar stelt, geldt dat niet als een subsidie. Met “financiële middelen” worden verstrekkingen in de vorm van een geldbedrag bedoeld.

Door te spreken van “**met het oog op bepaalde activiteiten**” wil de Awb dat van te voren is vastgelegd aan welke activiteiten subsidiegelden worden besteed. Dat kunnen heel uiteenlopende activiteiten zijn, van eenmalige activiteiten tot langdurende activiteiten. Deze omschrijving sluit sociale uitkeringen, huursubsidie, schadevergoedingen en studiefinancieringen uit als subsidie. De ontvangers van deze middelen zijn vrij in de besteding ervan.

Met de bepaling “**anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten**” sluit de Awb commerciële transacties met de gemeente uit als subsidie. Betaling van aan de gemeente geleverde goederen of diensten is geen subsidieverstreking, maar een commerciële transactie.

Aandachtspunt

De keuze tussen subsidies of betaling voor goederen en diensten is niet altijd gemakkelijk te maken. Hierdoor is de vraag of er een subsidierelatie moet worden aangegaan danwel of er een commerciële transactie met aanbesteding moet worden aangegaan, in veel gevallen lastig te beantwoorden. De aard van de rechtsverhouding (publiekrecht of privaatrecht) moet dan aan de hand van de omstandigheden concreet worden vastgesteld.

2.3 Soorten subsidie

De huidige Algemene subsidieverordening (Asv) onderscheidt twee soorten subsidies:

- Budgetsubsidies
- Genormeerde subsidies

In de 'Nota Subsidies 2005 t/m 2007' wordt nog een derde subsidiesoort genoemd:

- Accommodatiesubsidies

In deze kadernota wordt aangesloten bij een indeling die vrij algemeen gehanteerd wordt:

- Waarderingssubsidies
- Normsubsidies
- Budgetsubsidies
- Projectsubsidies

2.3.1 Waarderingssubsidies

Bij waarderingssubsidies is er geen directe relatie tussen de kostprijs van de activiteit en de hoogte van het subsidiebedrag. De gemeente drukt met deze subsidie haar waardering uit voor de activiteit van de subsidieontvanger. Er vindt door de gemeente geen inhoudelijke sturing plaats op de activiteit. Deze subsidiesoort brengt voor subsidieontvanger en subsidieverstrekker minimale bureaucratische verplichtingen mee: er moet alleen een aanvraag worden ingediend. De verantwoording voor deze subsidievorm vervalt.

Bij jubilea van niet professionele verenigingen en organisaties verstrekt de gemeente op aanvraag ook een genormeerd bedrag dat als waarderingssubsidie is aan te merken (zie: 5.4.4 Jubilea).

2.3.2 Normsubsidies

De normsubsidies zijn vooral bedoeld voor kleinere (semi-professionele) organisaties of vrijwilligersorganisaties met wie de gemeente een bestendige subsidierelatie heeft.

De normsubsidie ontleent zijn naam aan normen aan de hand waarvan de subsidie wordt berekend, zoals inwoneraantal, ledenaantal, deelnemersaantal **maar ook aan normen met betrekking tot activiteiten en huisvestingslasten**. In de 'Nota Subsidies 2005 t/m 2007' zijn de genormeerde subsidies opgebouwd uit een basisbedrag dat bij sommige organisaties wordt aangevuld met een bedrag per (jeugd-) lid. Deze kadernota neemt die subsidiegrondslag over.

Normsubsidies zijn bewerkelijker dan waarderingssubsidies vanwege de inspanningen die subsidieverstrekker en subsidieontvanger moeten doen in het kader van verantwoording en controle. Daarnaast kunnen de kengetallen waarop de subsidie gebaseerd is veranderen, wat gevolgen heeft voor de omvang van het subsidiebedrag.

2.3.3 Budgetsubsidies

Budgetsubsidies zijn voornamelijk bedoeld voor grotere instellingen die personeel in dienst hebben en waarmee de gemeente Heusden in de meeste gevallen een langdurige subsidierelatie heeft. Een budgetsubsidie kan bestaan uit verschillende componenten bijvoorbeeld voor personeel, huisvesting, activiteiten en exploitatie. Budgetsubsidie brengt meer voorschriften en eisen met zich mee dan een waarderingssubsidie.

Budgetsubsidies zijn doorgaans grotere subsidiebedragen die verstrekt worden en afgerekend worden op basis van afspraken over de gewenste prestaties (input) de gewenste activiteiten (throughput) en hun maatschappelijke effecten (output). Leidend bij die afspraken zijn de door de raad vastgestelde beleidsnota's.

Onder budgetsubsidie kan ook beleidsgestuurde contractfinanciering (BCF) worden begrepen. Met BCF wordt een duidelijke relatie gelegd tussen de gemeentelijke beleidsdoelstellingen en de beoogde resultaten enerzijds en de prestaties van de instellingen en het beschikbare subsidiebudget anderzijds. De bijdrage van de gesubsidieerde instellingen aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen wordt hiermee zichtbaar gemaakt. De gemeente bepaalt *wat* er moet gebeuren en de instellingen geven aan *hoe* het gebeurt.

2.3.4 Projectsubsidies

De projectsubsidie wordt verstrekt voor incidentele activiteiten. Met projectsubsidies kan het college nieuwe en vernieuwende activiteiten ondersteunen en inspringen op actuele maatschappelijke ontwikkelingen. Een projectsubsidie kan worden verleend indien de activiteit valt binnen de door de gemeenteraad vastgestelde beleidskaders en binnen de vastgestelde financiële randvoorwaarden (subsidieplafond).

De projectsubsidie wordt jaarlijks in drie tranches beschikbaar gesteld, om te voorkomen dat het bekostigingsplafond al aan het begin van het jaar bereikt wordt. Niet benut budget uit een voorgaande tranche wordt overgeheveld naar de volgende tranche.

Samenvattend in een matrix:

Soort subsidie	Beschrijving
Waarderingsubsidie	- Geen directe relatie tussen de kostprijs van de activiteit en de hoogte van het subsidiebedrag. - Blijk van waardering voor de activiteit van de subsidieontvanger. - Wordt ook verstrekt bij jubilea - Geen inhoudelijke sturing op de activiteit. - Minimale bureaucratische verplichtingen.
Normsubsidie	- Voor kleinere organisatie of instelling met wie de gemeente een bestendige subsidierelatie heeft. - Gebaseerd op normen en kengetallen aan de hand waarvan de subsidie wordt berekend, zoals inwoneraantal, ledenaantal en deelnemersaantal. - Kan ook gebaseerd zijn op normen m.b.t. activiteiten en huisvestingslasten.
Budgetsubsidie	- Voornamelijk grotere instellingen met personeel, waarmee de gemeente een langdurige subsidierelatie heeft. - Kan bestaan uit meerdere componenten, waaronder personeelskosten. - Specifieke voorschriften en eisen. - Afspraken over de gewenste prestaties en activiteiten en hun maatschappelijke effecten, b.v. in de vorm van BCF. - Leidend zijn vastgestelde beleidsnota's.
Projectsubsidie	- Voor incidentele activiteiten gericht op vernieuwing en actuele maatschappelijke ontwikkelingen. - Past binnen vastgestelde beleidskaders en binnen de vastgestelde financiële randvoorwaarden (subsidieplafond). - Wordt jaarlijks in drie tranches beschikbaar gesteld. - Aanvullend op de andere subsidiesoorten.

2.3.5 Vervallen: accommodatiesubsidie

In deze kadernota komen geen kostensoortgeoriënteerde subsidiesoorten meer voor, zoals 'huisvestingsubsidie' of 'personeelsubsidie'.

Accommodatiesubsidie werd in het oude subsidiebeleid alleen verstrekt voor gemeentelijke accommodaties, hetgeen ongelijkheid in de hand werkt en al in de ‘Nota subsidies 2005 t/m 2007’ als “rondpompen van geld” is aangemerkt.

De vraag hoe om te gaan met subsidiering van accommodatie (-gebruik) vergt een uitgebreide analyse van de bestaande situatie en uitwerking van alternatieven. In het raadsvoorstel ‘Gemeentelijke eigendommen’ dat recent aan de raad is aangeboden, wordt een richtinggevend beleidskader aangeboden. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is: privatisering als regel, gemeentelijk eigendom als uitzondering.

In de nabije toekomst zullen er in het kader van het gemeentelijke eigendommenbeleid nadere afspraken gemaakt worden met accommodaties en hun gebruikers. Deze afspraken zullen gekoppeld worden aan de norm- en budgetsubsidies danwel privaatrechtelijk worden vastgelegd in huur- of ingebruikgevingsovereenkomsten. Als het gaat om gemeentelijke eigendommen die voor privatisering in aanmerking komen, zal een en ander in overeenkomsten van eigendomsoverdracht worden vastgelegd.

- ☞ Deze Kadernota Subsidiebeleid gaat er voornamelijk van uit dat bij wijze van overgangsregeling de huidige dekkingspercentages worden gecontinueerd en dat deze als subsidiabele kostenpost worden toegevoegd aan norm- en budgetsubsidies.

2.4 Toetsingskader rechtmatigheid

Voor het vaststellen van de rechtmatigheid van verleende subsidies, wordt getoetst of men heeft gehandeld in overeenstemming met de bestaande wettelijke kaders, zoals de Awb, Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) en de van toepassing zijnde gemeentelijke verordeningen en regelgeving.

Eisen en randvoorwaarden:

Soort subsidie	Toetsingskader rechtmatigheid
Waarderingsubsidie	- Aan rechtspersonen tot maximaal € 5.000,00. - Aan natuurlijke personen tot maximaal € 1.000,00. - Wordt meerjarig toegekend (periode van 4 jaren). - Wordt bij jubilea eenmalig toegekend. - Wordt direct vastgesteld zonder verantwoording achteraf.
Normsubsidie	- Aan rechtspersonen, geen maximum bedrag. - Kan eenjarig of meerjarig (periode van 4 jaren) zijn. - Wordt direct vastgesteld aan de hand van omschreven kengetallen uit het jaar van de aanvraag, met een beperkte inhoudelijke en financiële verantwoording achteraf. - Steekproefsgewijze controle van verantwoording en juistheid van de gehanteerde normen en kengetallen. - College kan in beleidsregels eisen stellen (algemene eisen of eisen vanuit de Awb)*.
Budgetsubsidie	- Geen maximum bedrag. - Kan eenjarig of meerjarig zijn. - Wordt altijd verleend en vastgesteld en afgerekend per kalenderjaar op basis van inhoudelijk en financieel verslag. - Accountantsverklaring vereist bij subsidiebedrag boven € 100.000; bij subsidies tot € 100.000 volstaat een samenstellingsverklaring. - College kan in beleidsregels eisen stellen (algemene eisen of eisen vanuit de Awb)*.
Projectsubsidie	- Aan rechtspersonen maximaal van 50% van de begrote kosten met een maximum van € 5.000,00; - Aan natuurlijke personen tot maximaal € 500,00; - Wordt eenmalig toegekend voor maximaal twee jaar.

	- Wordt direct vastgesteld met een beperkte verantwoording achteraf, inhoudelijk en financieel. - College kan in beleidsregels eisen stellen (algemene eisen of eisen vanuit de Awb)*.
--	---

* Bijvoorbeeld algemene eisen met betrekking tot de inrichting van de administratie of eisen zoals geformuleerd in artikel 4:71 van de Awb (subsidieontvanger moet toestemming vragen voor o.a. statutenwijziging, het vervreemden van registergoederen en het aangaan van leningen).

2.5 Toetsingskader doelmatigheid

Behalve vaststellen of een subsidie in overeenstemming is met wet- en regelgeving (rechtmatigheid), moet ook vastgesteld worden of een subsidie beantwoordt aan de gestelde doelen (doelmatigheid).

Soort subsidie	Toetsingskader doelmatigheid
Waarderingssubsidie	- Steekproefsgewijs vaststellen of een subsidie is gebruikt voor het doel waarvoor ze is verstrekt. - Eens per meerjarige subsidieperiode (vier jaar) evalueren op clusterniveau of de waarderingssubsidie in de pas loopt met de gestelde doelen.
Normsubsidie	- Steekproefsgewijs vaststellen of een subsidie is gebruikt voor het doel waarvoor ze is verstrekt. - Eens per meerjarige subsidieperiode (vier jaar) evalueren op clusterniveau of de normsubsidie in de pas loopt met de gestelde doelen.
Budgetsubsidie	- Bij vaststelling subsidie wordt getoetst in hoeverre resultaten zijn geboekt in relatie tot de gestelde doelen. - In geval van BCF wordt getoetst in hoeverre overeengekomen prestaties zijn geleverd. - Na afloop van de meerjarige subsidieperiode evaluatie van de doelmatigheid van de gehele budgetsubsidie.
Projectsubsidie	- Na afloop van de activiteit waarvoor de subsidie is verstrekt, vaststellen of de subsidie is gebruikt voor het doel waarvoor ze is verstrekt.

3. JURIDISCHE- EN BELEIDSKADERS

3.1 Juridische kaders

Op 21 december 2004 heeft de gemeenteraad van Heusden de “Subsidieverordening Educatie, Welzijn en Zorg gemeente Heusden” vastgesteld. Met de wijzigingen in het subsidiebeleid, zoals voorgesteld in deze kadernota, behoeft de subsidieverordening van 2004 op tal van punten bijstelling. Daarom zal in aansluiting op deze kadernota een nieuwe **Algemene subsidieverordening** door de raad worden vastgesteld.

3.1.1 Algemene subsidieverordening (Asv)

De Asv is de formeel juridische grondslag voor het subsidiebeleid van de gemeente. Zoals al in de naamgeving tot uitdrukking komt is de subsidieverordening algemeen van karakter. In het recente verleden bestond er naast de algemene subsidieverordening een reeks van deelverordeningen voor specifieke beleidsterreinen. Tegenwoordig geldt de opvatting dat specifieke regelingen en voorwaarden beter in beleidsregels of in subsidiebeschikkingen kunnen worden vervat.

Het raamwerk van de Asv sluit zoveel mogelijk aan bij titel 4.2 van de Awb, waarin het proces van subsidieverlening zijn wettelijke basis vindt. In grote lijnen wordt de Asv als volgt opgebouwd:

- regels met betrekking tot de bevoegdheid (4:23 Awb);
- beschrijving van activiteiten/doelgroep (4:23 Awb);
- beschrijving van de subsidievormen
- subsidieplafond (4:25 ev Awb);
- verplichtingen van de subsidieontvanger (4:38 lid 2; 4:39 Awb);
- vergoeding bij vermogensvoordeel (4:41 Awb).

3.1.2 Overige relevante verordeningen

Verordening Kinderopvang gemeente Heusden 1997 (alleen voor peuterspeelzaalwerk)
Verordening Wet kinderopvang gemeente Heusden
Verordening Wet Maatschappelijke Ondersteuning

In bijlage 3 wordt een overzicht gegeven van verordeningen, beleidsregels en gemeenschappelijke regelingen. Meer nog dan een limitatieve opsomming, wil de bijlage een gestructureerd overzicht bieden van de samenhang in de systematiek van lokale wet- en regelgeving.

3.2 Beleidskaders

Zoals al gesteld is subsidieverstrekking geen doel op zichzelf. Subsidie wordt door een gemeente ingezet om iets te bereiken, om beleidsdoelen te realiseren. Hoewel veel van die beleidsdoelen in diverse nota's zijn vastgelegd ontbreekt een overkoepelend kader. Zoals in de inleiding is aangegeven wordt in deze nota gekozen voor 'duurzaamheid' als uitgangspunt.

3.2.1 Algemene beleidskader

De gemeente Heusden staat voor duurzame ontwikkeling. Dit betekent dat zij bij al haar activiteiten streeft naar een balans tussen de sociale, ecologische en economische aspecten ('people', 'planet' en 'profit'). Daarbij is ook van belang dat niet alleen gekeken wordt naar het 'hier' en 'nu', maar dat ook rekenschap wordt gegeven van de effecten voor 'daar' en 'later'.

Om het begrip duurzaamheid handen en voeten te geven heeft het onderzoeksinstituut Telos een duurzaamheidsbalans ontwikkeld waarin de drie hierboven genoemde aspecten worden uitgewerkt. Deze hebben we als basis gebruikt om onze uiteenlopende beleidsdoelen te ordenen.

People

De gemeente Heusden streeft naar het welbevinden van haar inwoners en vindt de volgende aspecten daarbij essentieel:

- veiligheid
- gezondheid
- leefbaarheid
- participatie
- sociale cohesie
- identiteit en diversiteit
- culturele ontwikkeling

Planet

De gemeente Heusden streeft naar ecologische duurzaamheid en vindt de volgende aspecten daarbij essentieel:

- kwaliteit water, bodem en lucht
- biodiversiteit
- klimaat
- grondstoffenverbruik
- natuur en landschap

Profit

De gemeente Heusden streeft naar duurzame economische ontwikkeling en vindt de volgende aspecten daarbij essentieel:

- arbeid (werkgelegenheid)
- kapitaal
- kennis (onderwijs)
- infrastructuur

Zoals in de inleiding al aangegeven is het gemeentelijk subsidiebeleid met name geschikt om de sociale doelen te helpen verwezenlijken. De hier genoemde sociale aspecten zijn of worden nader uitgewerkt in de volgende nota's:

- Meerjarenbeleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)
- Nota Integraal Jeugdbeleid
- Lokale educatieve agenda
- Nota Arbeidsmarktbeleid
- Kadernota Kunst en Cultuur

- Kadernota Sport en Bewegen
- Nota Integratiebeleid
- Nota Armoedebelid
- Nota Mediabelid

De ecologische doelen en hoe de gemeente die denkt te bereiken zullen worden uitgewerkt in de Duurzaamheidsagenda die in december 2008 aan de raad zal worden voorgelegd.

De economische doelen zijn verwoord in het Sociaal Economisch Plan 2007-2011.

3.2.2 Specifieke beleidskaders

Zoals in de paragraaf over de doelstelling van subsidiebeleid is gesteld, wordt subsidie door een gemeente ingezet om iets te bereiken, om beleidsdoelen te realiseren. Welke de specifieke beleidsdoelen zijn, is voor een belangrijk deel vastgelegd in de beleidskaders die in bijlage 1 zijn genoemd.

Bijlage 1 geeft de beleidskaders weer die op het moment van vaststelling van deze kadernota vastgesteld zijn of aangeboden zijn aan de raad ter vaststelling. De ontwikkeling van beleidskaders is een dynamisch proces: bestaande beleidskaders worden geevalueerd en bijgesteld, nieuwe beleidskaders worden toegevoegd. Bijlage 1 is daarmee een momentopname.

Door de raad vastgestelde nieuwe beleidskaders of beleidskaders die met instemming van de raad zijn gewijzigd en die een relatie hebben met het subsidiebeleid, dienen bij de uitvoeringsprogramma's als toetssteen te worden gehanteerd.

De hoofdlijnen van de voor het subsidiebeleid relevante nieuwe en gewijzigde beleidskaders, kunnen door het college als addendum bij bijlage 1 worden gevoegd.

4. VERANTWOORDELIJKHEDEN EN BEVOEGDHEDEN

4.1 Gemeenteraad

De verdeling van de bevoegdheden gaat er van uit dat de gemeenteraad op hoofdlijnen stuurt en het college zorg draagt voor de uitvoering.

De raad stelt daarom de beleidskaders vast, stelt prioriteiten en geeft de financiële kaders aan in de jaarlijkse begroting.

Daarnaast stelt de raad de Algemene subsidieverordening vast en zorg daarmee voor de juridische grondslag van het subsidiebeleid.

4.2 College

Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van het subsidiebeleid, binnen de door de raad gestelde kaders. Het college draagt zorg voor verlening, vaststelling en uitkering van subsidies.

Daarnaast heeft het college de bevoegdheid de naleving van de subsidievoorwaarden te controleren en zo nodig subsidie in te trekken of te wijzigen.

4.3 Mandatering

Het college kan bij de uitvoering van het subsidiebeleid teammanagers mandateren.

Schematisch overzicht bevoegdheden:

	RAAD	COLLEGE
Incidenteel	Juridische kaders (verordening) Beleidskaders	Beleidsregels
Structureel (cyclisch)	Bekostigingsplafonds	Uitvoeringsprogramma's Verlening, vaststelling, uitkering subsidies

5. UITVOERING

5.1 Subsidie voor wie

Over het algemeen geldt dat subsidies alleen worden verstrekt aan rechtspersonen die gevestigd zijn in de gemeente Heusden. Een uitzondering daarop vormen rechtspersonen die elders gevestigd zijn en wier activiteiten zijn gericht op of ten goede komen aan inwoners van de gemeente Heusden; daaronder worden ook begrepen organisaties die door een samenwerkingsverband met omliggende gemeenten in stand worden gehouden.

Bij waarderings- en projectsubsidie is het ook mogelijk de subsidie toe te kennen aan natuurlijke rechtspersonen die woonachtig zijn in de gemeente Heusden.¹ Per cluster wordt in beleidsregels vastgelegd aan welke voorwaarden natuurlijke rechtspersonen moeten voldoen.

Een aanvraag voor subsidie wordt pas in behandeling genomen als er werkelijk een formele aanvraag is ingediend bij het college die voldoet aan het gestelde in de Awb².

5.2 Termijnen aanvraag en verantwoording

Termijnen van aanvraag en verantwoording worden gedifferentieerd per subsidiesoort. Over het algemeen geldt dat bij de ‘lichtere’ subsidiesoorten minder strikte eisen worden gesteld.

Soort subsidie	Termijnen aanvraag en verantwoording
Waarderingssubsidie	- Aanvraag vóór 1 juli van het jaar voorafgaande aan het jaar waarvoor de subsidie wordt aangevraagd. - Een waarderingssubsidie hoeft niet verantwoord te worden.
Normsubsidie	- Aanvraag vóór 1 juli van het jaar voorafgaande aan het jaar waarvoor de subsidie wordt aangevraagd. - Verantwoording uiterlijk binnen 5 maanden na afloop van het boekjaar.
Budgetsubsidie	- Aanvraag vóór 1 juni van het jaar voorafgaande aan het jaar waarvoor de subsidie wordt aangevraagd. - Verantwoording uiterlijk binnen 5 maanden na afloop van het boekjaar met vermelding van prestatiegegevens, inhoudelijk jaarverslag, jaarrekening en –indien vereist- accountantsrapport. - Na afloop van de meerjarige subsidieperiode wordt de doelmatigheid van de subsidie getoetst.
Projectsubsidie	- Projectsubsidie wordt jaarlijks in drie tranches beschikbaar gesteld: 1e tranche: januari t/m april; 2e tranche mei t/m augustus; 3e tranche september t/m december.³ - Aanvraag uiterlijk zes weken vóór aanvang van één van de tranches. - Verantwoording binnen 13 weken na afloop van de activiteit.

¹ Denk hierbij aan organisatievormen die zo kleinschalig zijn dat het oprichten en in stand houden van een vereniging of stichting niet in verhouding staat tot de (b.v. éénmalige) activiteit.

² Awb, artikel 4:60 e.v.

³ Voor de projectsubsidie wordt jaarlijks een bekostigingsplafond ingesteld. Daarbij geldt: is het bekostigingsplafond bereikt, dan worden aanvragen op grond hiervan afgewezen. Om te voorkomen dat het bekostigingsplafond al vroeg in het jaar bereikt wordt, is het budget opgedeeld in drie tranches.

5.3 Formulieren voor aanvraag en verantwoording

- ☞ Om de aanvrager niet te vermoeien met wetstechnische details, zullen er per subsidiesoort standaardformulieren worden ontwikkeld (standaardisering van documenten). De format van de formulieren zal zo zijn opgezet dat de aanvrager bij juiste invulling, voldoet aan de eisen die de Awb stelt.

Ook voor de verantwoording wordt voor iedere subsidiesoort –met uitzondering van budgetsubsidie– een standaardformulier ontwikkeld (vereenvoudiging verantwoordingsprocedure). De formulieren voor aanvraag en verantwoording zullen ook digitaal te benaderen zijn.

5.4 Financiële aspecten

5.4.1 Indexering

De bekostigingsplafonds van de waarderingssubsidie, de normsubsidie en de projectsubsidie zullen jaarlijks worden geïndexeerd met hetzelfde algemene indexcijfer dat toegepast wordt in de gemeentebegroting.

De budgetsubsidie wordt jaarlijks geïndexeerd met een percentage dat door het college wordt vastgesteld. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de subsidiecomponent voor personeelskosten en de overige subsidiecomponenten. Voor de overige subsidiecomponenten geldt het algemene indexcijfer dat toegepast wordt in de gemeentebegroting.

In de component ‘personeel’ wordt rekening gehouden met de verwachte loonontwikkeling. Voor deze indexering wordt aangesloten bij de gemiddelde CBS-index voor CAO-lonen in de gesubsidieerde sector (<http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/prijzen/cijfers/default.htm>). Instellingen met personeel in dienst die budgetsubsidie ontvangen, zijn hierdoor in staat schommelingen in de loonontwikkeling op te vangen.⁴

5.4.2 Opbouw reserve

Het is gesubsidieerde instellingen toegestaan reserve te vormen, op voorwaarde dat de afgesproken activiteiten zijn uitgevoerd. Voor instellingen met een budgetsubsidie stelt het college in beleidsregels de hoogte van de toegestane reserve vast. In de jaarrekening van de instelling moeten de opbouw en de reserve duidelijk verantwoord worden.

Met opgebouwde reserves kunnen instellingen die op marktconforme wijze opereren, zich indekken tegen de grotere risico's die deze manier van werken met zich meebrengt.

5.4.3 Bevoorschotting

Budgetsubsidie wordt vastgesteld en afgerekend per kalenderjaar op basis van inhoudelijke en financiële verslagen. Het college kan de subsidieontvanger voorschotten verstrekken. Gelijktijdig met de subsidiebeschikking geeft het college dan een beschikking tot bevoorschotting af. In beginsel vindt bevoorschotting plaats ter hoogte van 25% van het verleende subsidiebudget bij aanvang van elk kwartaal.

De overige subsidies worden direct vastgesteld en in hun geheel verstrekt aan het begin van het boekjaar, of bij aanvang van de activiteit.

⁴ Vanwege beheersbaarheid is gekozen voor een gemiddelde indexering en niet voor een CAO-specifieke indexering. Gesubsidieerde instellingen kunnen met deze indexering zelf anticiperen op schommelingen in de loonontwikkeling binnen hun eigen CAO.

5.4.4 Jubilea

Bij jubilea van niet professionele verenigingen en organisaties verstrekt de gemeente op aanvraag (vóór 1 juli voorafgaande aan het jaar van het jubileum) een waarderingssubsidie. Deze waarderingssubsidie bedraagt:

- Eenmaal een basisbedrag bij 25- en 75-jarig jubileum;
- Tweemaal het basisbedrag bij 50-jarig jubileum;
- Driemaal het basisbedrag bij 100-jarig jubileum.

Dezelfde opbouw geldt bij jubilea boven 100 jaar:

25 JAAR	50 JAAR	75 JAAR	100 JAAR	125 JAAR	150 JAAR	175 JAAR	200 JAAR	225 JAAR
basis	2 x basis	basis	3 x basis	basis	2 x basis	basis	3 x basis	basis

enzovoorts.

5.5 Intrekking en wijziging

Het college heeft op grond van de Awb⁵ de bevoegdheid subsidies in te trekken of te wijzigen. Dit kan vooraf worden toegepast bij de subsidieverlening, maar ook achteraf bij de subsidievaststelling. De redenen van subsidie-intrekking of –wijziging zijn in de Awb en de Asv omschreven.

⁵ Awb Afdeling 4.2.6 Intrekking en wijziging

6. OPZET UITVOERINGSPROGRAMMA'S

Het subsidieveld voor welzijn, cultuur en educatie is ingedeeld in clusters. Per cluster worden producten benoemd die tot stand worden gebracht door subsidieontvangende organisaties en verenigingen. De gemeenteraad stelt jaarlijks per cluster het subsidieplafond vast. In de uitvoeringsprogramma's wordt het subsidieplafond per cluster genoemd.

6.1 Indeling in clusters en producten

Bij de indeling in clusters en producten is in grote lijnen aansluiting gezocht bij de bestaande indeling zoals weergegeven in de Nota Subsidies 2005 t/m 2007. Daarnaast is het cluster "Ruimtelijke ordening, economie en milieu" toegevoegd. In dit cluster kunnen subsidies worden ondergebracht die bijvoorbeeld verbetering van het milieu of de economie tot doel hebben en subsidies waar de gemeente als co-subsidieverstrekker optreedt naast een andere overheid.

CLUSTER	PRODUCT
Educatie	Volwasseneneducatie Voor- en vroegschoolse educatie Verkeerseducatie Overige educatie
Cultuur en toerisme	Streekarchief Beeldende kunst Muzikale vorming Muziek Dans Toneel en Theater Creatieve vorming Bibliotheekwerk Oudheidkunde en musea Recreatie en toerisme Vrouwenverenigingen Volkscultuur
Sport	Sportraad Binnensportverenigingen Buitensportverenigingen
Zorg en welzijn	Gezondheid Maatschappelijke begeleiding en advies Zorginstellingen Welzijnsinstellingen Jeugd- en jongerenwerk Ouderenwerk Culturele minderheden Mensen met verstandelijke beperking Leefbaarheid dorpen en buurten EHBO Vrijwilligerswerk Media Mondiale solidariteit
Ruimtelijke ordening, economie en milieu	Economie Milieu Natuur en landschap Co-subsidieverstreking

6.2 Subsidieplafond

Jaarlijks stelt de raad bij het vaststellen van de begroting, per cluster het zogenaamde 'subsidieplafond' vast. Het subsidieplafond is het bedrag dat gedurende een bepaalde periode –meestal het subsidiejaar- maximaal beschikbaar is voor het verstrekken van subsidies. Het college stelt binnen de clusters het subsidieplafond vast voor de verschillende subsidiesoorten en/of producten.

☞ Daarnaast stelt de raad de jaarlijks een apart budget beschikbaar -en bepaalt daarmee het subsidieplafond- voor de subsidiesoort projectsubsidie en voor de waarderingssubsidie voor jubilea. Deze budgetten overstijgen de clusterindeling (geldt voor alle beleidsvelden) en worden daarom afzonderlijk vastgesteld.

Op grond van de Awb is het college verplicht een subsidie te weigeren als het subsidieplafond bereikt is. Aanleiding voor deze bepaling in de Awb was het gegeven dat overschrijding van een begrotingspost, in het verleden geen geldige reden was om een subsidie te weigeren. Hierdoor ontstonden de zogenaamde 'open eind regelingen'.

De subsidieplafonds worden vastgesteld exclusief de eventuele prijsaanpassingen en indexeringen, voor zover deze bij het opstellen van de begroting nog niet bekend zijn.

6.3 Toetsing aan beleidskaders

De gemeente wil met subsidiebeleid iets bereiken. Wat de gemeente wil bereiken is vastgelegd in de beleidskaders (zie bijlage 1). In de uitvoeringsprogramma's wordt per product vastgesteld of en binnen welk beleidskader het betreffende product past. Hieraan ontleent de subsidieverstreking zijn legitimiteit.

6.4 Toetsingsinstrument

Simpel gesteld kan men afwegen of een activiteit van een subsidievrager past binnen de geschetste beleidskaders. Is het antwoord 'ja' dan is er een recht op subsidie, mits voldaan wordt aan de bepalingen uit de verordening en voorwaarden uit de kadernota. Is het antwoord 'nee' dan bestaat geen recht op subsidie.

De praktijk is vaak weerbarstiger en vraagt om een meer genuanceerde benadering. Daarbij wordt de volgende driedeling als instrument gehanteerd:

1. het te subsidiëren product is **onmisbaar** bij de verwezenlijking van beleidsdoelstellingen;
2. het te subsidiëren product **draagt in ruime mate bij** aan de verwezenlijking van beleidsdoelstellingen;
3. het te subsidiëren product **heeft raakvlakken** met beleidsdoelstellingen.

Aan omvangrijke en complexe subsidierelaties mogen andere eisen worden gesteld dan aan beperkte en eenvoudige subsidierelaties. Naar indeling van de subsidiesoorten wordt het toetsingsinstrument gehanteerd volgens onderstaande matrix.

Soort subsidie	Minimale toetsingseis
Waarderingssubsidie	Het te subsidiëren product heeft raakvlakken met beleidsdoelstellingen.
Normsubsidie	Het te subsidiëren product draagt in ruime mate bij aan de verwezenlijking van beleidsdoelstellingen.
Budgetsubsidie	Het te subsidiëren product is onmisbaar bij de verwezenlijking van beleidsdoelstellingen.
Projectsubsidie	Het te subsidiëren product heeft raakvlakken met beleidsdoelstellingen.

Daarnaast kan het toetsingsinstrument worden toegepast om binnen een cluster tot een prioritaire afweging te komen bij de verdeling van het subsidiebudget.

Bijlage 1

Overzicht van actuele beleidskaders per september 2008

Beleidskader	Relevante uitgangspunten
Meerjarenbeleidsplan maatschappelijke ondersteuning (WMO)	De WMO onderscheidt de volgende prestatievelden die een relatie met subsidiebeleid (kunnen) hebben: - leefbaarheid; - preventief jeugdbeleid; - mantelzorg en vrijwilligerswerk; - participatie; - maatschappelijke opvang; - ambulante verslavingszorg; - lokaal gezondheidsbeleid.
Nota Integraal jeugdbeleid gemeente Heusden	Het Heusdense jeugdbeleid benoemt de volgende hoofdthema's: 1. Jeugd en gezondheid. 2. Jeugd- en onderwijsbeleid. 3. Sluitende aanpak 0 – 6 jarigen. 4. Afstemming gemeentelijk jeugdbeleid en provinciaal beleid jeugdzorg. 5. Samenhangend (preventief) lokaal jeugdbeleid. 6. Jeugd en Veiligheid.
Kadernota Kunst en Cultuur	Speerpunten en hun raakvlakken met subsidiebeleid: 1. Spreiding: culturele accommodaties. 2. Verbreding: cultuurinformatie, cultuureducatie en cultuurparticipatie. 3. Versterking: profilering culturele potentie Heusden. 4. Beleving: kunst in de openbare ruimte.
Kadernota Sport en Beweging gemeente Heusden	Uitgangspunt: Sportbeoefening is een middel om gezondheid, sociaal-maatschappelijke functioneren en positieve neveneffecten van sport optimaal te benutten Daarom stimuleert de gemeente sportbeoefening, waarbij de nadruk ligt op jeugd en ouderen.
Nota Gemeentelijke Eigendommen	Privatisering als regel, gemeentelijk eigendom als uitzondering.
Lokale Educatieve Agenda 2008-2009	Ambities: 1. Het scheppen van optimale ontwikkelingskansen voor alle jeugdigen door intensieve samenwerking en bundeling van kennis en ervaring van alle opvoeders, inclusief ouders en verzorgers, die bij het kind betrokken zijn: verantwoordelijkheid delen. 2. Het zorgaanbod binnen de gemeente vormt een sluitend geheel en voldoet aan de zorgvraag van de doelgroep.
Sociaal Economisch Plan 2007-2011	Uitgangspunten die relevant zijn voor het subsidiebeleid 1. Behoud van de cultuurhistorische waarde als randvoorwaarde voor de verdere ontwikkeling van toerisme. 2. Imagoverbetering van de gemeente als hoogwaardige toeristische trekpleister (rol voor Heusdens Buro voor Toerisme).
Nota Arbeidsmarktbeleid	Centraal uitgangspunt van het arbeidsmarktbeleid is: “iedereen doet mee”. Dit vraagt om: - flexibiliteit van ondernemers en werknemers; - voortdurende scholing en innovatie;

	- individueel maatwerk; - goede opvang van hen die tijdelijk of langdurig geen werk (kunnen) vinden.
Milieuprogramma 2008	Prioriteit voor duurzaamheid volgens de duurzaamheidsagenda en de Duurzame Driehoek (People, Planet, Profit).

Overzicht van relevante beleidskaders per cluster

In onderstaande matrix wordt aangegeven welke specifieke beleidskaders voor welke clusters van belang zijn.

CLUSTER	BELEIDSKADER
Educatie	Nota Integraal jeugdbeleid gemeente Heusden Jeugd- en onderwijsbeleid. - De gemeente maakt zich blijvend sterk voor de verbinding tussen het onderwijs- en jeugdbeleid. - Afstemming tussen onderwijs en jeugdinstellingen op het gebied van opvoed- en opgroei-ondersteuning. Sluitende aanpak 0 – 6 jarigen. - Deelname van kinderen aan voorschoolse voorzieningen. - Elke kern één peuterspeelzaal op basis van ambitieniveau 2. Meerjarenbeleidsplan maatschappelijke ondersteuning (WMO) - Relaties met het prestatieveld participatie: educatie stelt mensen in staat (uit te groeien) tot volwaardige deelnemers aan de samenleving. - Relaties met het prestatieveld leefbaarheid: mensen die volwaardig participeren zijn in staat bij te dragen aan de sociale samenhang en leefbaarheid van hun omgeving. Kadernota Kunst en Cultuur - Cultuurinformatie, cultuureducatie en cultuurparticipatie behoren tot de speerpunten van het kunst- en cultuurbeleid. Lokale Educatieve Agenda 2008-2009 Beleidsdoelen: - Optimale afstemming tussen de partners om een doorlopende ontwikkelingslijn voor kinderen van 0 - 6 jaar te waarborgen. Eén voorschoolse voorziening voor kinderen van 0 – 4 (6) jaar. - Verankering van voor- en voerschoolse educatie voor alle kinderen in het gemeentelijk beleid. - Elk Kinderdagverblijf, elke peuterspeelzaal en elke school heeft een kwaliteitsbeleid en een personeels- en opleidingsbeleid op het gebied van 0-6. - Integratie van kinderopvang en peuterspeelzalen. - Doorlopende zorglijnen tussen de verschillende instanties voor kinderen van 0 tot 23. - Gezondheid is een aandachtsgebied van de programma's van scholen en instellingen. - Een veilige leefomgeving voor jeugd, waarin zowel fysieke als sociale veiligheid gewaarborgd zijn, zodat jeugdigen kansen krijgen om zich optimaal te ontwikkelen binnen hun eigen mogelijkheden - Veilige woon-school-opvang routes. - Iedere wijk heeft een spilfunctie, een brede schoolvoorziening, die aansluit bij de behoefte in de wijk, waardoor de ontwikkelingskansen van kinderen geoptimaliseerd worden. Nota Arbeidsmarktbeleid

	Centraal uitgangspunt van het arbeidsmarktbeleid is: “iedereen doet mee”. Dit vraagt om voortdurende scholing en innovatie;
Cultuur en toerisme	Meerjarenbeleidsplan maatschappelijke ondersteuning (WMO) Relaties met prestatievelden leefbaarheid en participatie: het cluster ‘cultuur en recreatie’ omvat producten die bijdragen aan zelfontplooiing en creativiteit van de deelnemers. Veel producten worden in verenigingsverband aangeboden en bevorderen daarmee de sociale samenhang en leefbaarheid. Kadernota Kunst en Cultuur 1. Spreiding: culturele accommodaties. - De sociaal-culturele accommodaties in de kleine kernen in stand houden en waar nodig financieel ondersteunen. - De (externe) subsidiemogelijkheden daartoe in kaart brengen. 2. Verbreding: cultuurinformatie, cultuureducatie en cultuurparticipatie. - Oprichten van een kunstencentrum Heusden waarin Aleph, CMD en de Muzenberg samengaan. - Het aanbod van het kunstencentrum dient gericht te zijn op het vergroten van cultuurparticipatie onder jongeren tot 18 jaar. - Streven naar een eenduidige subsidiesystematiek voor alle cultuuraanbieders. - Jaarlijks organiseren van een aantal culturele evenementen, georganiseerd ‘van onderaf’ maar gefaciliteerd en gesubsidieerd door de gemeente. 3. Versterking: profilering culturele potentie Heusden. - Het Gouverneurshuis steunen in zijn ambitie uit te groeien tot een volwaardig museum. 4. Beleving: kunst in de openbare ruimte. - Een actief expositiebeleid voeren door een voorwaardenscheppende rol te vervullen m.b.t. de organisatie en de financiële ondersteuning. - Actief de mogelijkheden van subsidiëring en sponsoring onderzoeken. Stimuleren en faciliteren van kleinere en grotere op kunstgebied, zoals de atelier en beeldenroutes. Sociaal Economisch Plan 2007-2011 Imagoverbetering van de gemeente als hoogwaardige toeristische trekpleister (rol voor Heusdens Buro voor Toerisme).
Sport	Kadernota Sport en Bewegen gemeente Heusden - Sportbeoefening is een middel om gezondheid, sociaal-maatschappelijke functioneren en positieve neveneffecten van sport optimaal te benutten (beweeggedrag bevorderen, gezonde leefstijl, leefbaarheid, participatie, enz.). - De gemeente stimuleert sportbeoefening, waarbij de nadruk ligt op jeugd en ouderen. - De gemeente Heusden voert regie. Vormgeven van beleid en faciliteren en ondersteunen van verenigingen is een taak van de gemeente. - De gemeente vindt zowel georganiseerde, anders georganiseerde, als ongeorganiseerde sportbeoefening van belang en ondersteunt dit. - De gemeente gaat naar een tarifiering van 50 procent van de werkelijke gemeentelijke kosten.

	Meerjarenbeleidsplan maatschappelijke ondersteuning (WMO) Sport heeft een duidelijke relatie met het prestatieveld leefbaarheid. Sport werkt bindend en heeft een sociale- en gezondheidsfunctie. Sportverenigingen en sportbeoefening versterken de sociale netwerken in de wijken en dorpen. Nota Gemeentelijke Eigendommen Privatisering als regel, gemeentelijk eigendom als uitzondering.
Zorg en welzijn	Meerjarenbeleidsplan maatschappelijke ondersteuning (WMO) Het cluster ‘zorg en welzijn’ is op velerlei fronten nauw verweven met de WMO-prestatievelden : - leefbaarheid; - preventief jeugdbeleid; - mantelzorg en vrijwilligerswerk; - participatie; - maatschappelijke opvang; - ambulante verslavingszorg; - lokaal gezondheidsbeleid. In de uitvoeringsprogramma’s is op productniveau een koppeling gemaakt met de uitgangspunten van de desbetreffende prestatievelden uit de WMO. Specifieke opmerkingen uit het Meerjarenbeleidsplan MO: • In de te actualiseren gemeentelijke nota subsidies zal hernieuwde aandacht worden besteed aan voldoende ondersteuning voor buurtactiviteiten gericht op het verbeteren van de leefbaarheid. • In het nieuwe gemeentelijke subsidiebeleid zal specifieke aandacht worden besteed aan adequate ondersteuning van het vrijwilligerswerk. Nota Integraal jeugdbeleid gemeente Heusden 1. Jeugd en gezondheid. - Intensivering van de preventie met betrekking tot het gebruik van genotmiddelen bij jonge kinderen. 2. Jeugd- en onderwijsbeleid. - De gemeente maakt zich blijvend sterk voor de verbinding tussen het onderwijs- en jeugdbeleid. - Afstemming tussen onderwijs en jeugdinstellingen op het gebied van opvoed- en opgroeiondersteuning. 3. Sluitende aanpak 0 – 6 jarigen. - Deelname van kinderen aan voorschoolse voorzieningen. - Wanneer het landelijk verplicht is om op “VVE-peuterspeelzalen” met twee volledig bevoegde beroepskrachten te werken dan moeten VVE-peuterspeelzalen op basis daarvan gesubsidieerd worden. - Elke kern één peuterspeelzaal op basis van ambitieniveau 2. 4. Afstemming gemeentelijk jeugdbeleid en provinciaal beleid jeugdzorg. 5. Samenhangend (preventief) lokaal jeugdbeleid. - Algemeen jeugdbeleid is gericht op het realiseren van goede basisvoorzieningen op het gebied van onderwijs(huisvesting),

	peuterspeelzaalwerk, sport, cultuur, jeugdwelzijnswerk, speelvoorzieningen. Doel daarbij is het bieden van optimale ontwikkelingskansen voor de jeugd van 0 t/m 23 jarigen. 6. Jeugd en Veiligheid. Nota Gemeentelijke Eigendommen Privatisering als regel, gemeentelijk eigendom als uitzondering. Er zullen nadere afspraken gemaakt worden met accommodaties en hun gebruikers. Deze afspraken zullen gekoppeld worden aan de waarderings-, norm- en budgetsubsidies danwel privaatrechtelijk worden vastgelegd in huur- of ingebruikgevingsovereenkomsten. Als het gaat om gemeentelijke eigendommen die voor privatisering in aanmerking komen, zal een en ander in overeenkomsten van eigendomsoverdracht worden vastgelegd.
Ruimtelijke ordening, economie en milieu	Nota Arbeidsmarktbeleid Centraal uitgangspunt van het arbeidsmarktbeleid is: “iedereen doet mee”. Dit vraagt om individueel maatwerk en goede opvang van hen die tijdelijk of langdurig geen werk (kunnen) vinden. Sociaal Economisch Plan 2007-2011 Sectorale ontwikkelingen (industriële bedrijvigheid en handel, toerisme en recreatie en land- en tuinbouw) te stimuleren en op elkaar aan laten sluiten. Milieuprogramma 2008 Prioriteit voor duurzaamheid volgens de uitgangspunten van de duurzaamheidsagenda en de Duurzame Driehoek (People, Planet, Profit).

Bijlage 2: Overzicht van clusters, producten activiteiten

- ☞ Dit overzicht biedt een indicatie (gebaseerd op de situatie t/m 2008) van welk soort subsidiebudget mogelijkwerwijs aan welke organisatie gekoppeld wordt. De afweging of en zo ja welke soort subsidie een organisatie krijgt, wordt gemaakt in de uitvoeringsprogramma's. Aan dit overzicht kunnen derhalve geen subsidieaanspraken ontleend worden.

	Waardering- of Normsubsidie		Budget
Cluster Educatie			
Product Volwasseneneducatie			
ROC Koning Willem I College, volwasseneneducatie			
Product Voor- en vroegschoolse educatie			
Stichting Kinderopvang Heusden			
Peuterspeelzalen			1)
Product Verkeerseducatie			
Product Overige educatie			
Onderwijsbegeleiding aan scholen			
Levensbeschouwelijk onderwijs aan scholen			
Cluster Cultuur en toerisme			
Product Muziek			
Muziekverenigingen			
Zangverenigingen			
Product Toneel en Theater			
Stichting De Voorste Venne			
Muziektheater, toneelverenigingen en poppentheater			1)
Product Creatieve vorming			
Centrum voor de Kunsten De Aleph			1)
Kreatief Centrum "De Ark"			1)
Stichting Creatief Centrum Heusden			
Stichting Stuurgroep Vlijmen			1)
Product Cultuur			
Beheer Centrum voor Podiumkunsten			1)
De Moriaan			
Stichting Kinderen en Poezie			
Het Ravelijn			
Stichting Utopia			1)
Product Openbaar Bibliotheekwerk			
Stichting Openbare Bibliotheek Heusden			1)

Product Oudheidkunde en musea			
Streekarchief Land van Heusden en Altena	Gemeensch. Regeling		2)
Stichting Het Gouverneurshuis			
Vereniging Heemkundekring Onsenoort			
Open Monumentendag			
Product Recreatie en toerisme			
Heusdens Buro voor Toerisme			1)
Stg. Het Noord-Brabants Landschap			
Product Vrouwenverenigingen			
Vrouwenverenigingen/KVO's			
Vrouwenadviescommissie			
Product Volkscultuur			
Gilden en schutsen			
St. Nicolaascomités			
Comités. Nat. Feestdagen/Oranjecomités			
Aktiviteitencomité			
Carnavalsverenigingen			
Cluster Sport			
Product Sportraad			
Sportraad Heusden			
Product Sportverenigingen			
Binnensportverenigingen			1)
Buitensportverenigingen			1)
Cluster Zorg en Welzijn			
Product Gezondheid			
GGD Hart voor Brabant	Gemeensch. Regeling		2)
Product Maatschappelijke Begeleiding en Advies			
Stichting Juvans			1)
Slachtofferhulp Brabant Noord en Zuid-Oost			
Product Zorginstellingen			
Thebe Thuiszorg			1)
Thuiszorg 's-Hertogenbosch/Vivent			
Product Welzijnsinstellingen			
Stichting Sphinx			1)
Product Jeugd- en jongerenwerk			
Jeugdvakantiewerk			

Jeugdvakantiewerk			
Straatspeeldag			
<i>Georganiseerd Jeugd- en jongerenwerk</i>			
Jong Nederland Drunen			1)
K.P.J.			1)
Protestantse Jeugdraad Drunen			1)
Scoutinggroepen			
<i>Speel-o-theek</i>			
Speel-o-theek "de Leentol"			
Speel-o-theek Drunen			
<i>Jeugd en veiligheid</i>			
Verkeersbrigadiers			
<i>Product Ouderenwerk</i>			
Stg. Zorg en Welzijn Ouderen Modus			1)
<i>Ouderenorganisaties</i>			
K.B.O. afdelingen			
Ouderenvereniging Vlijmen-Dorp			
Vereniging senioren Heusden			1)
Senioren Overleg Gemeente Heusden			
Graag Gedaan Vlijmen			
Nationale Vereniging "De Zonnebloem"			
<i>Product Culturele minderheden</i>			
Stichting Vluchtelingenwerk			
Allochtonen Organisaties			
<i>Product Mensen met verstandelijke beperking</i>			
MEE regio 's-Hertogenbosch			
Stichting Prisma Vrijtijdsbesteding en vorming			
V.O.G.G. 't Zorgenkind			1)
V.T.C. Drunen			1)
<i>Product Leefbaarheid dorpen en buurten</i>			
Bewonersverenigingen			
Buurtverenigingen			
Dorpsvereniging Hedikhuizen			
Stichting Elshout Vooruit ('t Rad)			
Stichting Dorpshuis Herpt			1)
Het Patronaat			
<i>Product EHBO</i>			
E.H.B.O. Verenigingen			
<i>Product Vrijwilligerswerk</i>			
Projectsubsidies kadervorming			
Vrijwillige Brandweer			
Streekdierentehuis Waalwijk			
<i>Product Media</i>			
HTR (Heusdense Televisie en Radio)			

Product Mondiale Solidariteit			
Gered Gereedschap			
Cluster Ruimtelijke ordening, economie en milieu			
Product Economie			
Servicebureau MZW			
Product Milieu			
Milieueducatie			
Opschoondag zwerfafval			
Product Natuur en landschap			
Jeugdnatuurwacht Vlijmen			
Natuurmuseum Tilburg			
Brabants Landschap			
Product Co-subsidieverstrekking			

- 1) Aan dit subsidiebudget kan bij wijze van overgangsregeling een subsidiabele kostenpost voor huisvesting en onderhoud van de accommodatie worden toegevoegd.
- 2) Het betreft hier een Gemeenschappelijke Regeling waaraan de gemeente bijdraagt; de Gemeenschappelijke Regeling is de feitelijke subsidieverstrekker.

Bijlage 3: Overzicht van verordeningen, beleidsregels en gemeenschappelijke regelingen

Veiligheid

Verordeningen

Algemene plaatselijke verordening (APV 1997)
Brandveiligheidsverordening 1998
Brandweerrecht 2001
Organisatie- en beheersverordening brandweer

Beleidsregels

Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Barbant-Noord

Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

Verordeningen

Verordening Wet inburgering
Wmo-verordening gemeente Heusden 2007
Verordening Wmo-adviesraad Heusden 2008

Beleidsregels

Gemeenschappelijke regelingen

Intergemeentelijke Sociale Dienst Midden-Langstraat (ISD)
Regeling voor de Dienst Werkbedrijf voor gesubsidieerde arbeid, activering en trajecten Midden-Langstraat

Onderwijs en welzijn

Verordeningen

Subsidieverordening Educatie, Welzijn en Zorg gemeente Heusden
Deelverordening subsidie leerlingenvervoer 2007
Verordening Cliëntenraad leerlingenvervoer
Verordening Kinderopvang gemeente Heusden 1997
Verordening leerlingenvervoer gemeente Heusden
Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid gemeente Heusden
Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs, bijlagen: 1, 2, 3, 4 en toelichting
Verordening wet kinderopvang

Beleidsregels

Beleidsregels in verband met afhandeling van spoedaanvragen voor vergoeding van de kosten van vandalisme bij de scholen

Gemeenschappelijke regelingen

Cultuur, sport en recreatie

Verordeningen

Verordening openluchtrecreatie

Monumentenverordening 2000
Subsidieverordening gemeentelijke monumenten
Verordening toeristenbelasting 2008
Verordening watertoeristenbelasting 2008

Beleidsregels

Gemeenschappelijke regelingen
Streekarchief Land van Heusden en Altena
Centrum voor Muziek en Dans

Volksgezondheid en Milieu

Verordeningen

Verordening op de heffing en de invordering van reinigingsrechten 2001
Verordening lijkbezorgingsrechten 2006
Verordening op de heffing en de invordering van rioolrecht 2004
Destructieverordening voor de gemeente Heusden 1999
Verordening begraafplaatsen
Verordening Afvalstoffenheffing 2008
Afvalstoffenverordening van de gemeente Heusden
Algemene Verordening Nationaal Park Loonse en Drunense Duinen

Beleidsregels

Gemeenschappelijke regelingen
GGD Hart voor Brabant
Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting

Verordeningen

Bouwverordening 1997
Huisvestingsverordening voor standplaatsen van woonwagens
Verordening gebruik van standplaatsen voor woonwagens
Verordening commissie straatnaamgeving

Beleidsregels

Beleid met betrekking tot erfafscheidingen (schuttingen)
Beleid verkoop cultuurgrond
Beleidsregel toepassing vrijstellingsbevoegdheid art 19 lid 3 WRO
Beleidsregel uitbreiding woningen en bijgebouwen buitengebied
Beleidsregel vrijstelling overschrijding achtergevelrooilijn
Beleidsregels woningsplitsing

Verkeer en vervoer

Verordeningen

Verordening op de heffing en de invordering van parkeerbelastingen 2001
Verordening op het gebruik van parkeerplaatsen en de verlening van vergunningen voor het parkeren
Telecommunicatieverordening Gemeente Heusden Verordening
Wegsleeperverordening 2006

Beleidsregels

Beleidsregels vergunning parkeren

Economische zaken

Verordeningen

Marktverordening

Exploitatieverordening gemeente Heusden 1998

Marktgeldverordening 2001

Verordening staangeld 1997

Winkeltijdenverordening voor de gemeente Heusden 1997

Beleidsregels

Beleidsregels aanwijzen belastingplichtige 1997

Bestuur

Verordeningen

Algemene raadcommissieverordening

Inspraakverordening gemeente Heusden 2005

Verordening rechtspositie wethouders en raadsleden 2007

Verordening voorzieningen wethouders, raads- en commissieleden

Verordening ambtelijke bijstand

Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2007

Verordening op de gemeentelijke commissie van onderzoek van de Gemeente Heusden

Verordening op de Rekenkamercommissie Heusden 2005

Verordening Auditcommissie gemeente Heusden

Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Heusden

Verordening Interne klachtenbehandeling

Archiefverordening 2006

Bezoldigingsverordening 2001

Verordening functioneringsgesprekken burgemeester 2007

Verordening op het Burgerinitiatief

Verordening commissie bezwaarschriften

Verordening gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens Heusden.

Verordening Jongereninitiatief gemeente Heusden 2005

Verordening outplacement gewezen wethouders 2006

Beleidsregels

Beleidsregels BIBOB

Gemeenschappelijke regelingen

Stadsgewest 's-Hertogenbosch

Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Verordeningen

Financiële verordening gemeente Heusden / bijlage

Controleverordening gemeente Heusden

Legesverordening 2004

Verordening forensenbelasting 2008

Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting 2005

Verordening op de heffing en de invordering van onroerende-zaakbelastingen 2006

Beleidsregels

Gemeenschappelijke regelingen

Hypotheekfonds Noord-Brabantse Gemeenten